

# Paweł Łopatka

---

## Produktywność pracy i wskaźnik zatrudnienia wśród największych beneficjentów polityki spójności Unii Europejskiej w latach 2000–2013

---

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 47/2, 231-241

---

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



**Paweł Łopatka\***

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

## **PRODUKTYWNOŚCI PRACY I WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WŚRÓD NAJWIĘKSZY BENEFICJENTÓW POLITYKI SPÓJNOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2000–2013**

### **Streszczenie**

W artykule przedstawiono zmiany produktywności pracy i wskaźnika zatrudnienia w kontekście pomocy w ramach polityki spójności Unii Europejskiej w krajach, które są największymi beneficjentami tego wsparcia. W pierwszej części zaprezentowano teoretyczne podstawy, w których omówiono specyfikę polityki spójności. W drugiej części przedstawiono efekty polityki spójności w największych krajach-beneficjentach. Trzecia część to wyniki badań zależności między wielkością nakładów finansowych w ramach polityki spójności Unii Europejskiej, a produktywnością pracy i wskaźnikiem zatrudnienia.

**Słowa kluczowe:** polityka spójności, produktywność pracy, wskaźnik zatrudnienia

### **Wstęp**

Polityka spójności odgrywa znaczącą rolę w Unii Europejskiej. W latach 2000–2006 przeznaczono na realizację polityki spójności w sumie prawie 235 mld euro (w tym 213 mld euro dla tzw. starych krajów UE). W latach 2007–2013 na fundusze strukturalne i Fundusz Spójności przeznaczono 347 mld euro, to jest 35,7% ogółu wydatków z budżetu i 0,38% całkowitego PKB UE (Komisja Europejska, 2007, s. 24).

---

\* Adres e-mail: [pawel.lopotka@ue.poznan.pl](mailto:pawel.lopotka@ue.poznan.pl).

Polityka spójności jest ważnym narzędziem w zakresie stymulowania działalności inwestycyjnej (szczególnie tej związanej z infrastrukturą techniczną), ale jej celem jest także przyczynianie się do wzrostu zatrudnienia.

Celem artykułu jest przedstawienie zmian produktywności pracy i wskaźnika zatrudnienia w kontekście pomocy w ramach polityki spójności Unii Europejskiej w krajach, które są największymi beneficjentami tego wsparcia. Aby zrealizować przedstawiony cel, dokonano przeglądu literaturowego, a także zastosowano podstawowe metody analizy statystycznej.

Pierwsza część artykułu zawiera charakterystykę polityki spójności. W drugiej części przedstawiono efekty realizacji tej polityki w krajach, które otrzymały największą pomoc. W trzeciej części przeanalizowano zmiany produktywności pracy i wskaźnika zatrudnienia w wymienionej grupie państw.

## 1. Polityka spójności w latach 2000–2013

Polityka spójności stanowi najważniejszy element polityki pobudzającej działalność inwestycyjną na obszarze Unii Europejskiej. Głównymi odbiorcami polityki spójności są miasta oraz regiony, a w szczególności te, które wyróżniają się niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego. Komisja Europejska (2007, s. 10–24) wyróżnia kilka celów tej polityki:

- wsparcie zatrudnienia,
- wspieranie rozwoju trwałego i zrównoważonego,
- wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
- podniesienie jakości życia obywateli.

Znaczący wpływ na kształt polityki spójności, od czasu jej wdrożenia, miały akcesje nowych państw członkowskich, jak również pogłębienie i rozszerzenie integracji. Od czasu reformy, która została przeprowadzona w 1988 roku, Unia Europejska programuje swój budżet w wieloletnim horyzoncie czasowym. Perspektywy finansowe dotyczyły następujących okresów: 1989–1993, 1994–1999, 2000–2006, 2007–2013 oraz 2014–2020. Na podstawie ram finansowych przyjmowane są coroczne budżety Unii Europejskiej, które muszą być zrównoważone ze względu na wielkość wydatków i dochodów (Szlachta, 2012, s. 15).

Proces finansowania polityki spójności związany jest ze wspomnianymi perspektywami finansowymi. W artykule analizie poddano łącznie dwa okresy:

2000–2006 oraz 2007–2013. Strukturę polityki w kontekście perspektyw finansowych w latach 2000–2013 przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Zmiany w strukturze polityki spójności w kontekście perspektyw finansowych 2000–2006 i 2007–2013

Struktura polityki spójności			
2000–2006		2007–2013	
Cele Inicjatywy wspólnotowe Fundusz Spójności	Instrumenty finansowe	Cele	Instrumenty finansowe
Cel 1. Wsparcie rozwoju i dostosowanie strukturalne regionów opóźnionych w rozwoju	EFRR <sup>1</sup> EFS <sup>2</sup> EFOGR <sup>3</sup> – sekcja Gwarancji EFOGR – sekcja Orientacji IFOR	Konwergencja	EFRR EFS Fundusz Spójności <sup>4</sup>
Fundusz Spójności	Fundusz Spójności		
Cel 2. Wsparcie gospodarczej i społecznej konwersji obszarów stojących w obliczu problemów strukturalnych	EFRR EFS	Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie	EFRR EFS
Cel 3. Wsparcie dostosowania i modernizacji polityk i systemów kształcenia, szkolenia i zatrudnienia	EFS		
Interreg III	EFRR	Europejska współpraca terytorialna	EFRR
URBAN II <sup>5</sup>	EFRR		
EQUAL <sup>6</sup>	EFS		
Leader + <sup>6</sup>	EFOGR – sekcja Orientacji		
Rozwój obszarów wiejskich i restrukturyzacja sektora rybołówstwa w zakresie nieobjętym celem 1	EFOGR – sekcja Gwarancji IFOR <sup>7</sup>		
4 cele 4 inicjatywy wspólnotowe Fundusz Spójności	6 instrumentów	3 cele	3 instrumenty

1 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

2 Europejski Fundusz Społeczny.

3 Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej.

4 W latach 2007–2013 nie działa już niezależnie, ale jest włączony do celu Konwergencja.

5 W latach 2007–2013 Programy Urban II i Equal były włączone do celów Konwergencja i Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie.

6 W perspektywie 2007–2013 Leader+ oraz Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej zostały zastąpione przez Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), a Instrument Finansowy Orientacji Rybołówstwa (IFOR) – przez Europejski Fundusz Rybołówstwa (EFR).

7 Instrument Finansowy Orientacji Rybołówstwa.

Źródło: opracowanie na podstawie Komisja Europejska (2007), s. 10–11.

Głównym zadaniem polityki spójności jest wyrównywanie dysproporcji rozwojowych oraz likwidowanie nierówności pomiędzy regionami biedniejszymi a bogatszymi. Istotnym aspektem, na który wpływ ma ta polityka, jest wsparcie zatrudnienia. W kolejnej części przedstawiono zagadnienie produktywności pracy oraz związane z nią tak zwany paradoks produktywności.

## **2. Efekty realizacji polityki spójności wśród największych beneficjentów w latach 2000–2013**

W latach 2000–2006 przeznaczono na realizację polityki spójności w sumie prawie 235 mld euro (w tym 213 mld euro dla tzw. starych krajów UE). Stanowiło to 0,46% produktu krajowego brutto całej Unii Europejskiej. Jednak należy zwrócić uwagę na to, że mimo wzrostu w wartościach bezwzględnych, udział nakładów na politykę spójności w ogólnej sumie wydatków UE uległ zmniejszeniu w stosunku do okresu programowania 1994–1999 (z ok. 36% do ok. 31%). Było to efektem między innymi braku zgody na zwiększenie budżetu UE ze strony płatników netto. Duży wpływ na to miało również wdrożenie programów przedakcesyjnych oraz pomoc strukturalna dla nowych członków. W ramach wydatków zarezerwowano 5% budżetu na wspieranie rozwoju obszarów wiejskich, co w połączeniu z wydatkami na politykę regionalną w latach 2000–2006 dało 42% wydatków UE (Churski, 2008, s. 159; Klimowicz, 2010, s. 217–218).

Cele w ramach polityki strukturalnej 2000–2006 podzielone zostały na regionalne i horyzontalne (Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999):

- cel 1. (regionalny) – wspieranie rozwoju i dostosowania strukturalnego regionów opóźnionych w rozwoju,
- cel 2. (regionalny) – wspieranie gospodarczej i społecznej konwersji obszarów stojących w obliczu problemów strukturalnych,
- cel 3. (horyzontalny) – wspieranie dostosowania i modernizacji polityk i systemów kształcenia, szkolenia i zatrudnienia.

W rozbiciu na poszczególne cele najwięcej pieniędzy przeznaczono na wsparcie regionów w ramach celu 1. (71,6%). Były to obszary, które wyróżniały się wysokim poziomem bezrobocia, słabo rozwiniętą infrastrukturą techniczną oraz niskimi dochodami własnymi. Poziom PKB *per capita* niższy niż 75% średniej unijnej był głównym kryterium kwalifikującym dany region do objęcia pomocą. Kraje, które

skorzystały z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności w obszarze celu 1., najczęściej pieniędzy przeznaczyły na rozwoju infrastruktury technicznej (w sumie ok. 41%) (Czykier-Wierzba, Wierzba, 2009, s. 103–104). W ramach celu 2. pomocą zostały objęte obszary, które przeżywały kryzys finansowy, przemysł na ich obszarze upadał lub wymagał gruntownej restrukturyzacji, były uzależnione od rozwoju rybołówstwa. Na cel ten przeznaczono w sumie 22,5 mld euro (9,6% ogółu środków z EFRR i EFS) (Czykier-Wierzba, Wierzba, 2009, s. 105). Programy realizowane w ramach celu 3. dotyczyły całej Unii Europejskiej i były zatwierdzane na szczeblu poszczególnych krajów. Na programy te przeznaczono z EFS 24,1 mld euro (10,3% ogółu środków).

W latach 2000–2006 głównymi beneficjentami środków z funduszy unijnych były następujące kraje (Komisja Europejska, 2007):

- Hiszpania (43,1 mld euro),
- Niemcy (28,2 mld euro),
- Włochy (28,5 mld euro),
- Grecja (21,0 mld euro),
- Portugalia (19,0 mld euro).

Perspektywa finansowa 2000–2006 przyniosła wymierne korzyści dla wszystkich krajów Unii Europejskiej. W latach 2000–2006 udział środków pochodzących z funduszy strukturalnych, w globalnych nakładach inwestycyjnych, wyniósł w krajach objętych największym wsparciem średnio 4,7%, w tym:

- Portugalia – 8,9%,
- Grecja – 8,1%,
- Włochy – 6,6%,
- wschodnie landy Niemiec – 4,2%,
- Hiszpania – 3,2%,
- Irlandia – 1,2%.

Udział środków z funduszy unijnych w globalnych nakładach inwestycyjnych w regionach zacofanych był zbliżony do udziału, który obowiązywał w okresie 1994–1999 (Czykier-Wierzba, Wierzba, 2009, s. 105).

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2007–2013, w tym także w stosunku do polityki spójności, nastąpiły pewne zmiany. Jedną z głównych przesłanek przygotowania reformy była potrzeba zwiększenia spójności gospodarczej i społecznej Unii oraz konkurencyjności jej gospodarki. W ramach reformy polityki

spójności na lata 2007–2013 ograniczono liczbę funduszy z sześciu do trzech, to jest do EFRR, EFS i Funduszu Spójności (Rozporządzenie Rady (WE) 1083/2006).

W latach 2007–2013 na fundusze strukturalne i Fundusz Spójności przeznaczono 347 mld euro, to jest 35,7% ogółu wydatków z budżetu i 0,38% całkowitego PKB UE. Środki z funduszy unijnych zostały wykorzystane na realizację trzech nowo sformułowanych celów polityki spójności:

- cel 1. „Konwergencja”,
- cel 2. „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie”,
- cel 3. „Europejska współpraca terytorialna”.

Na cel „Konwergencja” przeznaczono 81,5% środków z funduszy unijnych. Celem tym zostały objęte 84 regiony w 17 krajach członkowskich, które zamieszkuje 170 mln ludności (Komisja Europejska, 2007). Wykorzystanie tych środków przyczyniło się do przyspieszenia konwergencji najsłabiej rozwiniętych krajów członkowskich i regionów, w których PKB *per capita* wynosiło mniej niż 75% średniej dla UE.

### **3. Zmiany produktywności pracy i zatrudnienia wśród największych beneficjentów polityki spójności w latach 2000–2013**

W latach 2007–2013 głównymi beneficjentami środków z funduszy unijnych były:

- Polska (67,3 mld euro),
- Hiszpania (35,2 mld euro),
- Włochy (28,8 mld euro),
- Czechy (26,7 mld euro),
- Niemcy (26,3 mld euro),
- Węgry (25,3 mld euro),
- Portugalia (21,5 mld euro),
- Grecja (20,4 mld euro).

Założono, że wsparcie udzielane w latach 2007–2013 z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności krajom członkowskim i regionom, w tym szczególnie opóźnionym w rozwoju, powinno doprowadzić do poprawy stanu rozwoju infrastruktury, kapitału ludzkiego oraz wzrostu potencjału innowacyjnego. W konsekwencji miał nastąpić nie tylko wzrost konkurencyjności poszczególnych krajów członkowskich UE oraz regionów, lecz także wzrost ich atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych.

Łącznie w latach 2000–2013 największymi beneficjentami środków unijnych były Hiszpania (78,3 mld euro), Polska (63,7 mld euro) i Włochy (57,3 mld euro).

Uwagę należy zwrócić na fakt, że mimo wstąpienia Polski do UE w 2004 roku, otrzymana pomoc stanowiła ponad 81% otrzymanych środków przez największego beneficjenta, czyli Hiszpanię, która była objęta wsparciem w ramach poprzedniego okresu programowania (2000–2006) (tab. 2).

Tabela 2. Zestawienie głównych beneficjentów środków z funduszy unijnych w latach 2000–2013 (wartości w mld euro)

Kraj	Perspektywa finansowa		
	2000–2006	2007–2013	Razem
Hiszpania	43,1	35,2	78,3
Polska	–	63,7	63,7
Włochy	28,5	28,8	57,3
Niemcy	28,2	26,3	54,5
Grecja	21,0	20,4	41,4
Portugalia	19,0	21,5	40,5
Czechy	–	26,7	26,7
Węgry	–	25,3	25,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Komisja Europejska (2007; 2014).

Tabela 3. Średnia wartość funduszy unijnych przypadająca na mieszkańca w latach 2000–2013 (wartość w euro)<sup>1</sup>

Kraj	Perspektywa finansowa	
	2000–2006	2007–2013
Hiszpania	1026,7	761,9
Polska	–	1672,6
Włochy	497,0	487,5
Niemcy	342,2	323,3
Grecja	1925,8	1842,0
Portugalia	1824,4	2038,6
Czechy	–	2560,5
Węgry	–	2530,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Komisja Europejska (2007; 2014).

Jednym z celów polityki spójności jest wzrost zatrudnienia. W tym kontekście zasadne wydaje się zbadanie stopnia jego realizacji. Miernikami, które mogą być użyteczne w realizacji tego celu, są produktywność pracy i wskaźnik zatrudnienia.

<sup>1</sup> Do obliczeń przyjęto wartość przekazanych funduszy unijnych w ramach poszczególnych perspektyw finansowych oraz średnią liczbę ludności w poszczególnych okresach.



Z rachunkowego punktu widzenia najważniejszy wskaźnik w gospodarce, jakim jest PKB *per capita* ( $Y/P$ , gdzie  $Y$  – PKB, natomiast  $P$  to wielkość populacji), można zdekomponować na wspomniane dwa wskaźniki:

- a) produktywność pracy –  $Y/L$ , gdzie  $L$  to wielkość zatrudnienia;
- b) wskaźnik zatrudnienia –  $L/P$ , gdzie  $L$  to wielkość zatrudnienia, natomiast  $P$  to wielkość populacji.

Analizując zmiany produktywności pracy oraz wskaźnik zatrudnienia dla krajów, które otrzymały największą pomoc w ramach polityki spójności, zauważyć można pewne tendencje, które są związane z perspektywami finansowymi obowiązującymi w latach 2000–2006 i 2007–2013. Wartość funduszy spójności w przeliczeniu na jednego mieszkańca w perspektywie 2000–2006 była największa w Grecji, Portugalii i Hiszpanii. Pierwsze dwa wymienione kraje wyróżniały się dodatnimi przyrostami produktywności pracy, natomiast Hiszpania mimo dużego napływu funduszy unijnych wyróżniała się małymi zmianami (*in plus*) związanymi z poprawą produktywności, co może świadczyć o niskiej efektywności wykorzystania funduszy w tym zakresie (mimo wysokiej efektywności w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy) (tab. 4).

Tabela 4. Dynamika produktywności pracy wśród największych beneficjentów środków unijnych w latach 2000–2013

Okres	Czechy	Niemcy	Grecja	Węgry	Włochy	Polska	Portugalia	Hiszpania
2000/2001		2,0%	3,8%		-0,2%		0,2%	0,6%
2001/2002		0,5%	1,4%		-1,4%		0,4%	0,3%
2002/2003		0,4%	4,3%		-1,3%		0,0%	-0,1%
2003/2004		0,8%	2,6%		1,0%		2,5%	-0,6%
2004/2005		0,7%	-0,3%		0,4%		1,2%	-0,5%
2005/2006		2,9%	3,8%		0,0%		1,2%	0,0%
2006/2007		1,5%	1,9%		0,2%		2,5%	0,5%
2007/2008	0,5%	-0,2%	-1,6%	2,9%	-1,3%	0,4%	-0,2%	0,9%
2008/2009	-3,1%	-5,7%	-3,8%	-4,2%	-3,9%	2,4%	-0,3%	2,9%
2009/2010	3,4%	3,8%	-3,0%	1,8%	2,3%	6,4%	3,4%	1,8%
2010/2011	2,3%	2,3%	-2,4%	1,7%	0,3%	4,4%	0,1%	1,7%
2011/2012	-1,2%	-0,7%	-1,1%	-1,8%	-2,5%	1,5%	0,1%	1,1%
2012/2013	-0,8%	-0,1%	-0,6%	1,0%	0,1%	1,5%	1,8%	0,9%
2013/2014	2,2%	0,8%	0,3%	-0,7%	0,0%	1,5%	-0,5%	0,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych OECD.

Jak wynika z danych w tabeli 4, kraje, które uczestniczyły w perspektywie finansowej 2000–2006 można podzielić na te, w których we wszystkich latach utrzymywały się przyrosty produktywności, oraz na te, które wyróżniały się w sposób negatywny. Do pierwszej grupy trzeba zaliczyć Niemcy, Portugalię oraz Grecję, do drugiej – Włochy i Hiszpanię. Można zatem powiedzieć, że sam fakt bycia w grupie największych beneficjentów środków unijnych nie gwarantuje pozytywnych skutków mierzonych wskaźnikiem wzrostu produktywności pracy. W okresie trwania drugiej perspektywy finansowej, której rozpoczęcie zbiegło się z początkiem światowego kryzysu finansowego, w większości przypadków wskaźniki te uległy pogorszeniu. Na tym tle jedynym krajem, który charakteryzował się dodatnią dynamiką wzrostu produktywności pracy, była Polska. Skłania to do wniosku, że istotne wsparcie gospodarki środkami unijnymi nie uchroniło przed negatywnymi skutkami światowego kryzysu finansowego.

Tabela 5. Dynamika wskaźnika zatrudnienia wśród największych beneficjentów środków unijnych w latach 2000–2013

Okres	Czechy	Niemcy	Grecja	Węgry	Włochy	Polska	Portugalia	Hiszpania
2000/2001		-0,3%	-0,2%		1,9%		1,0%	2,8%
2001/2002		-0,5%	2,1%		1,5%		-0,2%	1,0%
2002/2003		-1,0%	1,1%		0,9%		-1,3%	1,4%
2003/2004		0,5%	2,2%		-0,1%		-0,9%	2,2%
2004/2005		0,1%	0,6%		0,0%		-0,6%	2,4%
2005/2006		1,0%	1,5%		1,6%		0,2%	2,5%
2006/2007		2,0%	1,1%		0,6%		-0,2%	1,3%
2007/2008	1,1%	1,6%	1,0%	-1,8%	-0,6%	3,8%	0,2%	-1,4%
2008/2009	-2,4%	0,4%	-0,8%	-2,3%	-2,2%	0,3%	-2,8%	-7,0%
2009/2010	-1,3%	0,6%	-2,7%	-0,9%	-1,1%	-3,6%	-1,5%	-2,1%
2010/2011	-0,1%	1,4%	-6,7%	0,3%	-0,1%	0,5%	-1,8%	-3,0%
2011/2012	0,3%	1,0%	-5,8%	0,7%	-0,8%	0,1%	-3,7%	-4,1%
2012/2013	0,3%	0,4%	-1,9%	1,4%	-2,3%	0,0%	-2,3%	-2,3%
2013/2014	0,4%	0,4%	0,7%	5,1%	-0,2%	1,8%	2,0%	1,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych OECD.

Dane z tabeli 5 dotyczące rynku pracy wskazują na zróżnicowaną sytuację gospodarek uczestniczących w pierwszej perspektywie finansowej. Szczególnie widoczne są różnice między Hiszpanią i Portugalią. W całym okresie Portugalię cha-

rakteryzowały generalnie ujemne stopy wzrostu zatrudnienia, natomiast Hiszpanię dodatnie. W drugiej perspektywie finansowej dane te wskazują na destrukcję rynku pracy większości gospodarek (jedynie Polska, Niemcy i Węgry wyróżniają się pozytywną dynamiką na rynku pracy).

Biorąc pod uwagę zmiany wskaźnika produktywności pracy oraz zatrudnienia należy stwierdzić, że nie istnieje gwarancja pozytywnej relacji pomiędzy korzystaniem z funduszy europejskich a pozytywnymi zmianami powyższych wskaźników. Wsparcie unijne nie jest decydującym czynnikiem stymulującym wzrost produktywności pracy ani tym bardziej rynku pracy.

## Podsumowanie

W większości krajów będących największymi beneficjentami pomocy z funduszy unijnych nie daje się zaobserwować związku między wydatkami w ramach polityki spójności a kształtowaniem się wskaźników zarówno produktywności pracy, jak i zatrudnienia. Jednocześnie warto zauważyć, że mimo tej ogólnej konkluzji część krajów osiągała relatywnie lepsze rezultaty od pozostałych, co może świadczyć o innych czynnikach stymulujących wzrost gospodarczy.

## Literatura

- Churski, P. (2008). Structural Funds of the European Union in Poland – Experience of the First Period of Membership. *European Planning Studies*, 16 (4), 579–607.
- Churski, P. (2009). Przemiany polskiej polityki regionalnej po akcesji do UE. Europejskie uwarunkowania – krajowe konsekwencje. W: J.J. Parysek, T. Strykiewicz (red.), *Region społeczno-ekonomiczny i rozwój regionalny* (s. 153–188). Poznań: Bogucki Wyd. Naukowe.
- Czykier-Wierzba, D. (2003). *Finansowanie polityki regionalnej w Unii Europejskiej*. Warszawa: Twigger.
- Czykier-Wierzba, D., Wierzba, P. (2009). Wpływ polityki spójności na integrację gospodarczą i społeczną w Unii Europejskiej w latach 1988–2006. *Więś i Rolnictwo*, 2, 93–112.
- Dorożyński, T. (2012). *Rola polityki spójności Unii Europejskiej w usuwaniu regionalnych nierówności gospodarczych. Wnioski dla Polski*. Łódź: Wyd. UŁ.
- Eurostat Structural Business Statistics (2016). Pobrane z: [www.eurostat.eu](http://www.eurostat.eu) (1.03.2017).

- <http://www.oecd.org/std/productivity-stats> (17.03.2017).
- Klimowicz, M., (2010). *Fundusze strukturalne oraz Fundusz Spójności w państwach Europy Środkowej i Wschodniej*. Warszawa: CeDeWu.
- Komisja Europejska (2007). *Polityka spójności 2007–2013. Komentarze i teksty oficjalne*. Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.
- Komisja Europejska (2014). *Polityka spójności na lata 2014–2020*. Pobrane z: [ec.europa.eu/regional\\_policy/sources/docgener/panorama/pdf/.../mag48\\_pl.pdf](http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/.../mag48_pl.pdf) (1.03.2017).
- Mazzucato, M. (2016). *Przedsiębiorcze państwo. Obalić mit o relacji sektora publicznego i prywatnego*. Poznań: Heterodox.
- Szlachta, J. (2012). *Strategia Europa 2020 a europejska polityka spójności po 2013 roku*. Pobrane z: [http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/publikacje/Documents/pim88\\_9.pdf](http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/publikacje/Documents/pim88_9.pdf) (9.01.2017).
- Usowicz, K. (2015). *Perspektywa finansowa 2014–2020 jako narzędzie polityki spójności*. Warszawa: Wyd. UWM.

## PRODUCTIVITY AND EMPLOYMENT INDICATORS IN THE LARGEST BENEFICIARIES OF THE COHESION POLICY OF THE EUROPEAN UNION IN 2000–2013

### Abstract

The article presents changes in labor productivity and employment rates in the context of EU cohesion policy assistance in the countries that are the largest beneficiaries of this support. The first section presents the theoretical backgrounds that discuss the specificity of cohesion policy. The second part of the paper presents the effects of cohesion policy in the largest beneficiary countries. The third part is the results of the research on the relationship between the volume of financial expenditure under the EU cohesion policy and the productivity and employment rate.

*Translated by Paweł Łopatka*

**Keywords:** cohesion policy, labor productivity, employment productivity

**JEL Codes:** O11, P41